

רע"פ 528/18 - עסאם ספדי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 528/18

לפני:

כבוד השופט א' שהם

המבקש:

עסאם ספדי

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת, מיום 26.12.2017, בע"פ 48681-08-17, שניתן על ידי כב' הרכב השופטים: א' הלמן - סג"נ; י' שיטרית; ו-ס' דבור
הלמן - סג"נ; י' שיטרית; ו-ס' דבור

בשם המבקש:

עו"ד אדם ג'ורנו

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' הרכב השופטים: א' הלמן - סג"נ; י' שיטרית; ו-ס' דבור), בע"פ 48681-08-17, מיום 26.12.2017. בגדרו של פסק הדין, נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום (כב' השופט נ' אדרים - סג"נ), בת"פ 433-09-11, מיום 10.07.2017.

בהחלטתי, מיום 17.01.2018, הוריתי על עיכוב ביצוע עונש המאסר לריצוי בפועל שהושת על המבקש, עד אשר תוכרע הבקשה לרשות ערעור.

2. נגד המבקש, ושתי נאשמות נוספות, הוגש כתב אישום מתוקן לבית משפט השלום בנצרת, אשר ייחס לו את ביצוע העבירות הבאות: מרמה, לפי סעיפים 220(4) ו-220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: פקודת מס הכנסה) (2 עבירות); הוצאת חשבוניות פיקטיביות, לפי סעיף 117(ב)(3) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: חוק מע"מ); ניכוי תשומות שלא כדין, לפי סעיף 117(ב)(4) לחוק מע"מ (2 עבירות); ואחריות מנהל, לפי סעיף 224 בצירוף סעיף 119 לפקודת מס הכנסה (2 עבירות).

3. כתב האישום הוגש נגש המבקש, אשר שימש בתקופה הרלוונטית כמנהל פעיל בשתי הנאשמות האחרות: חברה לעבודות בנייה ואבן, אשר פעלה בין השנים 2006-2008, ונמכרה לאדם אחר (להלן: הנאשמת 1); וחברה לעבודות בניין ואבן, אשר פעלה בין השנים 2008-2009 (להלן: הנאשמת 2).

מעובדות האישום הראשון עולה, כי במהלך שנת 2007, הפיקו המבקש והנאשמת 1 תלושי שכר פיקטיביים בסך של 3,960 ₪, לאדם אחר, מבלי שבוצעה על ידו כל עבודה עבורם. בנוסף, במהלך השנים 2006-2007, כללו המבקש והנאשמת 1 בספריהם, חשבוניות כוזבות, אשר אינן משקפות עסקאות אמת, בסך כולל של 177,887 ₪. עוד נטען באישום הראשון, כי לאחר מכירת הנאשמת 1, ובמהלך השנים 2008-2010, המשיך המבקש לבצע עבודות עבור לקוחותיו, ולהוציא להם חשבוניות מטעם הנאשמת 1. המבקש לא דיווח על עסקאות אלו, ולא שילם את המס המתחייב מהן. סך כל החשבוניות שהוצאו בתקופה הנזכרת עמד על כ-863,338 ₪. כמו כן, נטען כי בין השנים 2007-2009, מכר המבקש חשבוניות של הנאשמת 1 לאדם אחר, בסך כולל של 190,523 ₪, על מנת שזה יוציא אותן לאחרים, תוך התחמקות מתשלום מס.

מעובדות האישום השני, עולה כי במהלך השנים 2008-2009, כללו המבקש והנאשמת 2 בספריהם חשבוניות כוזבות, אשר אינן משקפות עסקאות אמת, בסך כולל של 3,069,274 ₪, באמצעותן ניכתה הנאשמת 2 מס תשומות שלא כדין. עוד עולה מהאישום השני, כי במהלך שנת 2008, הפיקו המבקש והנאשמת 2 תלושי שכר פיקטיביים, בסך של 29,600 ₪, לאדם אחר, מבלי שהלה ביצע עבורם כל עבודה.

4. ביום 19.11.2014, הורשע המבקש, על פי הודאתו, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן. ביום 10.07.2017, ניתן גזר דינו של בית משפט השלום. בבואו לקבוע את מתחם הענישה ההולם, עמד בית משפט השלום על החומרה הכרוכה בביצוע עבירות כלכליות; על הערכים הציבוריים שנפגעו, שעניינם הגנה על קופת המדינה, ואמון הציבור במערכת הכלכלית ובסדרי החברה התקינים; ועל מדיניות הענישה המקובלת בעבירות מסוג זה. אשר לנסיבות ביצוע העבירות, נתן בית משפט השלום את דעתו לאחריותו הבלעדית של המבקש לביצוע העבירות, במסגרת שתי החברות אותן ניהל; לעובדה כי העבירות נעברו על פני תקופה ארוכה של כחמש שנים, גם לאחר שהנאשמת 1 כבר לא הייתה בבעלותו של המבקש; ולמגוון העבירות הכלכליות שנעברו על ידו. לאחר זאת, קבע בית משפט השלום, כי יש לראות את כל המעשים שבוצעו על ידי המבקש, כמסכת אירועים אחת, שכן הם מהווים "מכלול של פעולות המאופיינות במחשבה פלילית אחת ובתכנון פלילי אחד, בפגיעה באותם ערכים ובגרימת נזק מצטבר". לאור האמור, קבע בית משפט השלום, כי מתחם העונש ההולם נע "בין 8 ל-24 חודשי מאסר בפועל, בצירוף ענישה מותנית וקנס".

5. לצורך קביעת עונשו של המבקש בגדרי המתחם, התייחס בית משפט השלום לנסיבות שאינן קשורות לביצוע עמוד 2

העבירות. בית משפט השלום ראה, בין היתר, כשיקול לחומרה, את העובדה כי המבקש לא הסיר את המחדלים, נשוא כתב האישום המתוקן, מאז ביצוע העבירות ועד היום. לקולה, התייחס בית משפט השלום לגילו של המבקש (39); לעובדה כי אין לחובתו הרשעות קודמות; לתיקון המשמעותי שנערך בכתב האישום; להודאת המבקש בעבירות שיוחסו לו; ולעובדה כי לא נפתחו נגד המבקש תיקים פלייט נוספים, מאז ביצוע העבירות ועד היום. בית משפט השלום ציין, כי בהתחשב בנסיבות הללו, המקרה דנן "נכנס לרף האמצעי של מתחם העונש שהוזכר". בהמשך, הבהיר בית משפט השלום, כי "ענישה מוחשית בדמות מאסר בפועל, בצירוף ענישה מותנית וקנסות כספיים הולמים, תאזן נכונה בין מכלול האינטרסים, ולרבות אינטרס ההרתעה, הפרטי והציבורי". בסופו של יום, השית בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 7 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש כל עבירת מס מסוג פשע, לפי פקודת מס הכנסה וחוק מע"מ, למשך 3 שנים; 5 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש כל עבירת מס שאינה מסוג פשע, לפי פקודת מס הכנסה וחוק מע"מ; קנס כספי בסך 60,000 ₪ או 10 חודשי מאסר תמורתו; וחתימה על התחייבות כספית בסך 20,000 ₪, לפיה ימנע המבקש מביצוע העבירות בהן הורשע, למשך 3 שנים.

6. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי, אשר כוון כלפי חומרת העונש. ביום 21.11.2017, במסגרת דיון שהתקיים בפני בית המשפט המחוזי, ביקש המבקש להגיש הודעת ערעור מתוקנת, אשר תכלול גם טענות בעניין הכרעת הדין, תוך שהוא מבקש לחזור בו מן הודאתו. ביום 20.12.2017, הגיש המבקש הודעת ערעור מתוקנת לבית המשפט המחוזי, אשר כוונה גם כלפי הרשעתו בדיון. ביום 26.12.2017, במהלך הדיון בערעור, ובהמלצת בית המשפט, חזר בו המבקש מן הערעור ביחס להכרעת הדין, והערעור התמקד בחומרת העונש בלבד. ביום 26.12.2017, דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש, בקובעו כי לא נמצא כל בסיס להתערבות בעונשים שהוטלו עליו. בית המשפט המחוזי הטעים, כי בית משפט השלום קבע מתחם עונש הולם, לאחר ששקל את כלל השיקולים הצריכים לעניין, ובכלל זאת נשקלו הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של המבקש; מדיניות הענישה הראויה; ונסיבות ביצוע העבירות. בית המשפט המחוזי הבהיר, כי בסופו של דבר, מיקם בית משפט השלום את עונשו של המבקש קרוב לתחתית מתחם העונש ההולם שנקבע על ידו, מיקום שהביא בחשבון את כל השיקולים לקולה, מבלי שנפלה שגגה בהחלטה זו. בית המשפט המחוזי ציין, כי על פי ההלכה הפסוקה בעבירות מסוג זה, יש ליתן משקל מועט לנסיבות האישיות, תוך העדפת האינטרס הציבורי המחייב שמירה על הקופה הציבורית. בית המשפט המחוזי הוסיף וקבע, כי "ניתנה שהות על פני תקופה ארוכה על מנת להסדיר את המחדלים. מסיבה זו גם לא ראינו להיעתר לבקשה נוספת שהועלתה בפנינו היום, לדחות את הדיון למשך מספר חודשים כדי לאפשר למערערים [למבקשים] לפעול להסרת המחדל במע"מ". בית המשפט המחוזי ציין, בהקשר זה, כי מאז חודש אוגוסט 2017, לא נעשה "ניסיון כלשהו להסיר את המחדלים מעבר להסרת המחדלים החלקית בבית המשפט קמא". על יסוד האמור, ו"שעה שמדובר בעבירות מרמה גדולות", הטעים בית המשפט המחוזי, כי "העונשים שהוטלו על המבקש הינם מידתיים, ראויים ועומדים בקנה אחד עם הענישה המתקבלת, ועל כן אין כל עילה להתערב בהם".

הבקשה לרשות ערעור

7. בבקשה לרשות ערעור המונחת לפניי, משיג המבקש על חומרת העונש שהושת עליו. בין היתר, טוען המבקש לקיומם של שיקולי צדק המצדיקים את התערבותו של בית משפט זה. לטענת המבקש, שגה בית המשפט השלום עת קבע בגזר הדין, כי המבקש "לא עמד על הסרת המחדל במלואו, וחרץ את דינו של המערער [המבקש] בשנת מאסר בפועל במהלכה לא תהיה כל הכנסה או עזרה ממשפחת המערער [המבקש] בכדי לסגור מחדלים". המבקש הוסיף וטען, כי שגה בית המשפט המחוזי בקובעו, כי "לא שמענו, כי במהלך תקופה זו, נעשה ניסיון כלשהו להסיר את המחדלים מעבר להסרת המחדלים חלקית בבית המשפט קמא". לשיטת המבקש, וכפי שציין בפני בית

המשפט המחוזי, הוא עצמו פנה למס הכנסה, ואילו הם "סירבו להגיע איתו להסדר, ודרשו את כל החוב בתשלום אחד". המבקש טוען, בהקשר זה, כי "עצם הצעת כבוד בית המשפט המחוזי לחזור מבקשת החזרה מהודאה, סירובו לשמוע כל בקשה למתן אורכה להסרת מחדלים, סירובו לשמוע בקשה למתן תסקיר לעניין העונש, ובסוף רושם בפסק דינו כי לא שמע על ניסיונות להסיר מחדלים בתקופת הערעור, זאת לאחר ששמע זאת מפיו של הח"מ, כל זה מהווה ניגוד קשה לעקרונות הצדק". בהמשך, טוען המבקש כי הערכאות הקודמות שגו, משלא התייחסו לנסיבותיו האישיות, לרבות היותו אב לילדים והמפרנס העיקרי של משפחתו; והיותו זקוק ל"טיפול רפואי קבוע". עוד טוען המבקש, כי שגה בית המשפט המחוזי, משלא שלח את המבקש אל שירות המבחן, לשם הכנת תסקיר בעניינו; ומשלא בחר "באפשרות שפגיעתה הכי פחותה במבקש, בילדיו ובאינטרס הציבורי וכספי הציבור". על יסוד האמור, גורס המבקש כי יש ליתן לו רשות ערעור, לקבל את ערעורו לגופו, ולהורות על קיצור תקופת המאסר "כך שתתקיים אפשרות לרצות אותה בעבודות שירות, אף אם זה יעלה לו בהארכת תקופת המאסר המותנה". לחילופין, טוען המבקש, כי יש להורות על מתן תסקיר שירות מבחן בעניינו, טרם ההכרעה בבקשתו.

דין והכרעה

8. הלכה היא, כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במשורה ואך במקרים חריגים, בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים להליך; או במקרים בהם מתעורר חשש מפני עיוות דין מהותי או אי-צדק שנגרם למבקש (רע"פ 9171/16 כלבונה נ' מדינת ישראל (5.1.2017); רע"פ 10059/16 בדיר נ' מדינת ישראל (14.3.2017); רע"פ 5995/17 כהן נ' מדינת ישראל (5.9.2017)). לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה, כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות, שכן היא עוסקת בעניינו הפרטי של המבקש, ואין מתעורר חשש לעיוות דין או לחוסר צדק שנגרם לו. אוסיף עוד, כי מדובר בבקשה הנוגעת לחומרת עונשו של המבקש, וכידוע הוא כי בקשות מסוג זה אינן מצדיקות, ככלל, מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי", אלא במקרים חריגים בהם חלה סטייה קיצונית בעניינו של המבקש, ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים (רע"פ 6481/17 לחאם האלה נ' מדינת ישראל (02.11.2017); רע"פ 10116/16 דסוקי נ' מדינת ישראל (24.1.2017); רע"פ 4512/15 הרוש נ' מדינת ישראל (6.7.2015)). דומני, כי עונשו של המבקש, אינו חורג ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות מסוג זה, ובוודאי שאין מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות זו. די בכך כדי לדחות את הבקשה לרשות הערעור.

9. למעלה מן הצורך, אוסיף כי לאחר שבחנתי את כלל הנסיבות, הגעתי לידי מסקנה כי דין הבקשה להידחות אף לגופו של עניין. סבורני כי העונש שהושת על המבקש הינו ראוי ומאוזן, ומבטא התחשבות בכלל השיקולים לקולה שהועלו על ידי המבקש. דומה, כי לא נעלמו מעיניהן של הערכאות הקודמות, נסיבותיו האישיות של המבקש, שאינן מן הקלות; והעובדה כי הוא הודה במיוחס לו וחסך בזמן שיפוטי יקר. יחד עם זאת, לא ניתן להתעלם מחומרת העבירות שביצע המבקש, אשר יש בהן כדי לפגוע בקופת המדינה, לשבש באופן מהותי את מערך גביית המס, ואת הצורך בחלוקה צודקת ושוויונית של נטל המס. המבקש הורשע בביצוע עבירות מס, לאורך תקופה לא קצרה, שבוצעו באופן מתוחכם ושיטתי. למרות טענותיו של המבקש במישור זה, בדיון קבעו הערכאות הקודמות, כי לא ניתן לייחס לו נסיבה מקלה בדמות הסרת המחדל, שכן הלכה למעשה, המחדל לא הוסר והמבקש לא החזיר את חובו לרשויות המס. בנסיבות אלו, הנני סבור כי העונש שהושת על המבקש בבית משפט השלום, ואשר אושר בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, נותן ביטוי ראוי לכלל הנסיבות הצריכות לעניין, ולא מצאתי כי יש בסיס להתערבותו של בית משפט זה ב"גלגול שלישי".

10. סוף דבר, הבקשה לרשות הערעור נדחית בזאת, וכפועל יוצא מכך מתבטלת החלטת, מיום 17.01.2018, בדבר עיכוב ביצוע עונש המאסר לריצוי בפועל, אשר הושת על המבקש.

המבקש יתייצב לריצוי עונשו, ביום 04.03.2018 עד השעה 10:00, בימ"ר קישון, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ו בשבט התשע"ח (11.2.2018).

ש ו פ ט
